

Predmet C-164/20**Zahtjev za prethodnu odluku****Datum podnošenja:**

20. travnja 2020.

Sud koji je uputio zahtjev:

Landesgericht Korneuburg (Austrija)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

27. veljače 2020.

Tužitelj i žalitelj:

Airhelp Limited

Tuženik i druga stranka u žalbenom postupku:

Austrian Airlines AG

REPUBLIK ÖSTERREICH (REPUBLIKA AUSTRIJA)**Landesgericht Korneuburg (Zemaljski sud u Korneuburgu, Austrija)**

Landesgericht Korneuburg (Zemaljski sud u Korneuburgu) kao žalbeni sud [omissis] u predmetu tužitelja **Airhelp Limited**, Central Hong Kong, [omissis] protiv tuženika **Austrian Airlines AG**, [omissis] Wien-Flughafen, [omissis] radi **1.200,- eura** [omissis] donio je povodom tužiteljeve žalbe protiv presude Bezirksgerichta Schwechat (Općinski sud u Schwechatu, Austrija) od 21. listopada 2019. [omissis] sljedeće

Rješenje

[1] U skladu s člankom 267. UFEU-a, Sudu Europske unije upućuje se sljedeće **prethodno pitanje:**

„Trebaju li članke 5., 6. i 7. Uredbe (EZ) br. 261/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. veljače 2004. o utvrđivanju općih pravila odštete i pomoći putnicima u slučaju uskraćenog ukrcanja i otkazivanja ili dužeg kašnjenja leta u polasku tumačiti na način da se oboljenje koje je utvrdio liječnik u zračnoj luci i s

time povezana nesposobnost za let putnika koji se već nalazi u zrakoplovu koji još nije poletio [**orig. str. 2.**], uslijed čega zračni prijevoznik odbije prijevoz tog putnika tako da putnik mora napustiti zrakoplov i njegova se prtljaga mora istovariti, treba smatrati ‚izvanrednom okolnošću‘ u smislu članka 5. stavka 3. Uredbe (EZ) br. 261/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. veljače 2004. o utvrđivanju općih pravila odštete i pomoći putnicima u slučaju uskraćenog ukrcaja i otkazivanja ili dužeg kašnjenja leta u polasku?

[2] Postupak se prekid do donošenja prethodne odluke Suda Europske unije.

O b r a z l o ž e n j e

I. Glavni postupak:

a. Nesporno je sljedeće činjenično stanje [*omissis*]:

R***** M***** i H***** M***** imali su potvrđenu rezervaciju od strane tuženika za sljedeće letove:

- OS 872 iz Teherana (IKA) za Beč (VIE); predviđeno vrijeme polaska 09. 01. 2018., u 03:50 sati; predviđeno vrijeme dolaska 09. 01. 2018., 06:00 sati;

- OS 451 iz Beča (VIE) za London (LHR); predviđeno vrijeme polaska 09. 01. 2018., 06:40 sati; predviđeno vrijeme dolaska 09. 01. 2018., 08:15 sati;

- AC 8283 iz Londona (LHR) za Halifax (YHZ); predviđeno vrijeme polaska 09. 01. 2018., 11:10 sati; predviđeno vrijeme dolaska 09. 01. 2018., 14:00 sati. [**orig. str. 3.**]

Let OS 872 kasnio je 53 minute i stvarno je poletio tek 09. 01. 2018. u 04:30 sati iz IKA-e i sletio u 06:53 sati u VIE. Udaljenost na ruti leta od IKA-e do YHZ-a iznosi više od 3.500 km.

Kašnjenje leta OS 872 u trajanju od 40 minuta može se objasniti sljedećim zbivanjem: nakon početka ukrcaja u IKA-i i to tek u zrakoplovu, voditeljica kabinske posade tuženika primijetila je očigledno loše zdravstveno stanje putnika. U skladu s tuženikovim *Operation Manualom* nije dopušten prijevoz osoba koje su zbog zdravstvenih problema ocijenjene nesposobnima za let. Iznimke od tog pravila postoje ako putnik sa sobom ima liječničko odobrenje što, međutim, u ovom predmetu nije bio slučaj. Voditeljica kabinske posade obavijestila je o tome liječnika u zračnoj luci u svrhu provjere svoje prve procjene. Taj je liječnik isto smatrao da putnik nije sposoban za let te je tuženik odbio prijevoz tog putnika. Putnik je stoga morao napustiti zrakoplov, a njegova se prtljaga morala istovariti. U čemu se konkretno sastojao zdravstveni problem, nije se moglo utvrditi.

Let OS 872 kasnio je daljnjih 13 minuta, pri čemu se razlozi tog kašnjenja nisu mogli utvrditi.

Minimalno vrijeme za presjedanje između dva povezana leta (*minimum connecting time*) u zračnoj luci VIE iznosi 25 minuta. Da je let kasnio samo 13 minuta i da je izostalo daljnje kašnjenje od 40 minuta, putnici bi stigli na povezani let.

b. Tužitelj zahtijeva da mu se isplati odšteta u visini od 1.200,– eura uvećano za kamate u skladu s člankom 5. u vezi s člankom 7. Uredbe (EZ) br. 261/2004 [**orig. str. 4.**] Europskog parlamenta i Vijeća od 11. veljače 2004. o utvrđivanju općih pravila odštete i pomoći putnicima u slučaju uskraćenog ukrcaja i otkazivanja ili dužeg kašnjenja leta u polasku.

Obrazlažući svoj zahtjev, u mjeri u kojoj je to još relevantno za žalbeni postupak, tužitelj navodi da su mu R***** M***** i H***** M***** ustupili svoje tražbine; on je te ustupe prihvatio. Budući da je let OS 872 kasnio, R***** M***** i H***** M***** propustili su povezani let te su na odredište stigli s više od tri sata zakašnjenja. Nadalje navodi da nisu postojale nikakve izvanredne okolnosti, a osobito ne okolnosti uvjetovane vremenskim prilikama ili neki drugi razlozi isključenja u skladu s navedenom uredbom.

c. Tuženik zahtijeva da se tužba odbije. Obrazlažući svoj zahtjev, u mjeri u kojoj je to još relevantno za žalbeni postupak, tuženik navodi da četverogodišnja djevojčica (H***** M*****) ne može dati pravovaljanu izjavu o cesiji. On smatra da je kašnjenje leta OS 872 iz IKA-e u VIE prouzročeno izvanrednim okolnostima jer je 09. 01. 2018. na letu OS 872 obolio, odnosno preminuo putnik, te je zbog toga let kasnio 40 minuta.

d. Prvostupanjski sud odbio je tužbeni zahtjev u cijelosti te je u obrazloženju u bitnome naveo da oboljenje ili smrt članova posade u pravilu nije dostatan razlog u smislu članka 5. stavka 3. Uredbe (EZ) br. 261/2004 jer ta okolnost ulazi u područje rizika zračnog prijevoznika. Suprotno tomu, oboljenje ili smrt putnika treba smatrati drukčijom situacijom, i to neovisno o tome je li se taj događaj odvio tijekom predmetnog leta [**orig. str. 5.**] ili tijekom leta koji mu je prethodio; ta okolnost, prema mišljenju tog suda, ne ulazi u područje rizika zračnog prijevoznika jer se u tom smislu ostvaruje samo opći rizik svakodnevnog života. U svakom slučaju, smatra prvostupanjski sud, ne može se računati s time, a nije ni dio uobičajenog i očekivanog odvijanja zračnog prometa, da se putnik prije predviđenog polaska nalazi u tako lošem zdravstvenom stanju da nije sposoban za let. Tuženik tu okolnost nije mogao niti izbjeći, niti ju je mogao kontrolirati jer nije imao nikakav utjecaj na zdravstveno stanje putnika. Kako nadalje taj sud navodi, od tuženika nije potrebno zahtijevati konkretizaciju u obliku navođenja konkretnog oboljenja i njegova razmjera jer takve podatke zbog zaštite zdravstvenih podataka putnika nije dopušteno prikupljati i pohranjivati. Stoga je u slučaju oboljenja putnika neposredno prije predviđenog polaska riječ o izvanrednoj okolnosti. Tuženik je potom poduzeo sve potrebne korake kako bi iskrcao putnika iz zrakoplova i istovario njegovu prtljagu. U toj situaciji, zaključuje taj sud, nije bilo nikakvih razumnih mjera koje su se mogle poduzeti da bi se ubrzao prijevoz preostalih putnika. Osiguravanje zamjenskog zrakoplova,

odnosno prebacivanje na drugi let dovelo bi do još većeg kašnjenja. Tuženik je stoga, prema mišljenju prvostupanjskog suda, poduzeo sve mjere koje je smatrao razumnima kako bi osigurao prijevoz putnika s najmanjim mogućim kašnjenjem. Daljnje kašnjenje od 13 minuta nije uzrokovalo propuštanje predmetnog povezanog leta.

e. Na to se odnosi tužiteljeva **žalba**. Tužitelj u bitnome navodi da [**orig. str. 6.**] je pravna ocjena prvostupanjskog suda pogrešna: njemački Bundesgerichtshof (Savezni vrhovni sud, BGH) već je više puta utvrdio da zakonodavac ne dopušta da se izvanrednom okolnošću smatra svaki događaj koji se ne može izbjeći, nego samo onaj koji nije u skladu s uobičajenim tijekom stvari, dakle, događaj koji se izdvaja od uobičajeno očekivanog odvijanja zračnog prijevoza. Stoga se ni smrt ni oboljenje putnika, prema mišljenju tužitelja, ne mogu smatrati izvanrednom okolnošću jer ti događaji nisu rijetkost u svakodnevnom zračnom prometu. Naročito je na dugim letovima s tim u skladu, kao i u ovom predmetu, oboljenje putnika vjerojatno već samo zbog činjenice što je broj putnika na dugim letovima veći. Nadalje, smatra tužitelj, u obzir treba uzeti činjenicu da za tu okolnost postoje odgovarajući unaprijed definirani protokoli. U *Operation Manualu* postoji protokol za postupanje s oboljelim osobama iz čega se može zaključiti da tuženik mora računati s oboljenjem putnika te da je na to i računao. Tužitelj stoga smatra da već zbog toga nije riječ o izvanrednoj okolnosti u smislu Uredbe (EZ) br. 261/2004. Premda učestalost sama po sebi nije dovoljno obilježje za zaključak o postojanju izvanredne okolnosti, učestalost, kao i okolnost da postoje posebni unaprijed definirani protokoli, svakako su indicija za to da je pritom riječ o uobičajenom incidentu u zračnom prometu. Naposljetku tužitelj smatra da je bitna činjenica koliko od 40-minutnog kašnjenja otpada na iskrcaj putnika i istovar prtljage, a koliko vremena na stvarnu medicinsku intervenciju.

f. U svojem **odgovoru na žalbu** tuženik zahtijeva da se žalba odbije i upućuje na odluke njemačkih sudova koje [**orig. str. 7.**] oboljenje putnika smatraju izvanrednom okolnošću te se sadržajno u bitnome slaže s navodima prvostupanjskog suda.

g. Landesgericht Korneuburg (Zemaljski sud u Korneuburgu) pozvan je kao **žalbeni sud** u drugom i posljednjem stupnju odlučiti o zahtjevima tužitelja.

Uvodno treba napomenuti da je pozivanjem na zahtjeve R***** M***** riješeno pitanje valjanosti ustupanja. Je li i u odnosu na zahtjeve H***** M***** riječ o valjanom ustupanju, ne smatra se pitanjem prava Unije. Polazeći od nacionalnih postupovnih razloga i pravnih razmatranja žalbenog suda, to bi se pitanje trebalo razmotriti tek ako Sud Europske unije niječno odgovori na predmetno prethodno pitanje. Stoga odluka, barem u odnosu na R***** M*****, ovisi o tumačenju članka 5. stavka 3. Uredbe (EZ) br. 261/2004.

II. Prethodno pitanje:

Primjenjujući dosadašnju sudsku praksu u skladu s pravom Unije, Landesgericht Korneuburg (Zemaljski sud u Korneuburgu) kao žalbeni sud smatra da je događaj uvijek „izvanredna okolnost” u skladu s člankom 5. stavkom 3. Uredbe (EZ) br. 261/2004 ako je uzrokovan događajem koji nije dio redovnog obavljanja djelatnosti dotičnog zračnog prijevoznika te ga zračni prijevoznik zbog njegove naravi ili uzroka ne može stvarno držati pod kontrolom (C-549/07, C-402/07, C-432/07, C-12/11, C-257/14).

Osim toga, postoje brojne oprečne odluke austrijskih i njemačkih sudova koje se odnose na pitanje je li u slučaju medicinske hitne pomoći do koje je došlo zbog **[orig. str. 8.]** oboljenja putnika riječ o izvanrednoj okolnosti u smislu članka 5. stavka 3. Uredbe (EZ) br. 261/2004. Već se iz toga može izvući zaključak da sadržaj navedene odredbe nije tako jasan da bi se moglo smatrati kako je riječ o *acte clair*.

Prema mišljenju žalbenog suda, daljnja diferencijacija na udio 40-minutnog kašnjenja koji otpada na stvarnu medicinsku intervenciju i udio koji otpada na iskrcaj tog putnika i istovar njegove prtljage ne čini se potrebnom, osobito stoga što su iskrcaj i istovar neposredna i neizbježna posljedica rezultata liječničkog pregleda.

[omissis]

Landesgericht Korneuburg (Zemaljski sud u Korneuburgu), odjel 22

Korneuburg, 27. veljače 2020.

[omissis]